

175/53/07

Opetusministeriö
Opetushallitus

28.3.2008

OPETUSHALLITUKSEN TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2007

Valtiontalouden tarkastusvirasto antaa Opetushallituksen tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2007 tämän tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastuskertomus annetaan sekä opetusministeriölle että Opetushallitukselle.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti ja se on kohdistunut valtion talousarviosta annetun asetuksen 63 §:n tarkoittamaan Opetushallituksen tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja tuloksellisuuden laskentatoimeen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Tarkastuksen on suorittanut ylitarkastaja Pekka Luosujärvi ja sitä on valvonut tilintarkastuspäällikkö Hannu Taunula.

BUDJETOINTIMENETTELYT

Opetushallitus on varainhoitovuoden 2007 aikana käyttänyt momentille 29.20.24 (vuonna 2006 29.60.24, Työpaikalla tapahtuva oppiminen) myönnettyä määrärahaa siirtomenoihin yhteensä 1,4 miljoonaa euroa. Kyseisen kuluksen menoihin budjetoidun määrärahan perusteluissa ei ole mainintaa siitä, että määrärahaa saa käyttää siirtomenoihin. Koska toiminnan luonne huomioon ottaen kysymys on siirtotalouden menosta, momentin päätösosaa tulee tältä osin täydentää.

TILINPÄÄTÖS

Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, onko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot laadittu olennaisilta osin oikein.

VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTO

Momentin 29.20.24 (Työpaikalla tapahtuva oppiminen) määrärahaa on talousarvion vastaisesti käytetty siirtomenoihin yhteensä 1,4 miljoonaa euroa.

Talousarvion toteumalaskelman yhteydessä esitettyjä tietoja valtuuksista ja niiden käytöstä ei valtuuskirjanpidon puutteiden ja laskelmassa havaittujen valtuuden käyttöä ja käytöstä aiheutuvia menoja koskevien virheiden vuoksi voida pitää oikeina ja riittävinä.

Opetushallitus on vuonna 2007 käyttänyt valtion talousarviosta annetun lain 10 §:n vastaisesti momentille 34.05.61 (Euroopan sosiaalirahaston osallistuminen EU:n rakennerahasto-ohjelmiin) aikaisemman vuoden talousarviossa myönnettyä valtuutta, joka ei ole ollut käytettävissä vuonna 2007. Tarkastuksessa tällaista valtuuden käyttöä on havaittu yhteensä 30 000 euroa.

Tase-erittelyt eivät varmenna tilinpäätöksen oikeellisuutta valtion talousarviosta annetun asetuksen 64 §:n tarkoittamalla tavalla.

Tilinpäätöslaskelmat on muilta osin laadittu säännösten mukaisesti.

Tilinpäätöksen liite 10 (Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset) sisältää virheellisiä ja puutteellisia tietoja Opetushallituksen hallinnassa olevista arvopapereista eivätkä liitteet 13 ja 14 (Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat ja Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat) sisällä kaikkia Opetushallituksen hallinnassa olevia taseeseen sisältyviä ja sisältyttömiä rahastoituja varoja. Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitettävät tiedot on muilta osin esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen edellyttämällä tavalla.

Tilinpäätösanalyysi on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen mukaisesti.

Tuloksellisuuden kuvaus

Toiminnallista tehokkuutta koskevien tietojen sisältöä ja esittämistapaa ja niiden perustana olevaa laskentatointia on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, sisältääkö tuloksellisuuden kuvaus olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot.

Tuotosta ja laadunhallintaa koskevien tietojen osalta on tarkastettu, onko suoritteiden määrästä ja julkishyödykkeistä esitetty olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot. Palvelukykyä koskevia tietoja ei ole tarkastettu.

Opetushallituksen maksullisen toiminnan tuotot olivat 18,6 miljoonaa euroa, mistä Opetushallituksen päämaksupisteen osuus oli yhteensä 6,8 miljoonaa euroa. Opetusalan koulutuskeskuksen maksullisen toiminnan kustannusvastauslaskelma sisältää noin 1,0 miljoonaa euroa yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoja ja niihin kohdistuvia kustannuksia. Maksullisen toiminnan hintatuki oli

1,0 miljoonaa euroa. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot Opetushallituksen kirjanpidon mukaan olivat 6,5 miljoonaa euroa.

Toiminnallista tehokkuutta kuvaavina tietoina on esitetty päämaksupisteen kustannus- ja henkilötyövuositietoja toimenpideohjelmittain eriteltynä sekä maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat julkisoikeudellisista ja liike-taloudellisesti hinnoiteltavista suoritteista. Yhteisrahoitteisesta toiminnasta ei ole laadittu kustannusvastaavuuslaskelmaa.

Opetushallituksen päämaksupisteen maksullisesta toiminnasta esitettyjä tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä. Koska muihin maksullisesta toiminnasta esitettyihin tietoihin liittyy erityisesti työkustannusten kohdentamisesta aiheutuva olennaista arvionvaraisuutta, ei muita maksullisesta toiminnasta ja sen vuosituloksesta esitettyjä tietoja voida pitää oikeina ja riittävinä.

Koska muihin toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyihin tietoihin sisältyy erityisesti työkustannusten kohdentamisesta aiheutuvaa olennaista epävarmuutta eikä yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmaa ole esitetty, ei muita toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjä tietoja voida pitää oikeina ja riittävinä.

Tuotoksesta ja laadunhallinnasta esitettyjä tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä.

SISÄINEN VALVONTA

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyyseissä ja tarkastettu kirjanpidon, valtuuskirjanpidon ja tuloksellisuuden laskentatoimen tarkastuksen yhteydessä sekä Opetushallituksen alaisuudessa toimiviin valtion oppilaitoksiin tehtyjen tarkastusten, henkilöstö- ja palkkahallinnon tarkastuksen sekä omaisuuden valvonnan tarkastuksen yhteydessä.

Kirjanpidon tarkastuksessa on tullut esiin menojen ja tulojen käsittelyyn liittyviä puutteita, joiden osalta Opetushallituksen on syytä ryhtyä toimenpiteisiin.

Tuloksellisuuden laskentatoimen järjestämisessä on tullut esiin työkustannusten kohdentamiseen liittyviä puutteita, joiden osalta Opetushallituksen tulee ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin.

Sisäisen valvonnan tarkastuksessa on lisäksi tullut esiin omaisuuden hallintaan sekä henkilöstö- ja palkkahallintoon liittyviä puutteita, joiden suhteen Opetushallituksen on syytä ryhtyä toimenpiteisiin.

Tilinpäätökseen sisältyvän sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuman sisältöön ja valmisteluun tulee kiinnittää huomiota.

TALOUSARVION JA SITÄ KOSKEVIEN KESKEISTEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu lukuun ottamatta talousarviomomentin 29.20.24 (Työpaikalla tapahtuva oppiminen) käyttämistä talousarvion vastaisesti siirtomenojen maksamiseen (1,4 miljoonaa euroa), valtion talousarviosta annetun lain 10 §:n vastaista valtuuden käyttöä (30 000 euroa) talousarviomomentilla 34.05.61 (Euroopan sosiaalirahaston osallistuminen EU:n rakennerrahasto-ohjelmiin) sekä valtion talousarviosta annetun lain 15 §:n 2 momentin edellyttämää maksullisen toiminnan kannattavuuden seuranta ja vuosituloksen esittämistä ja lain 16 §:n edellyttämää tuloksellisuuden laskentatoimen järjestämistä.

ILMOITUSVELVOLLISUUS VALTIONTALouden TARKASTUSVIRASTOLLE

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 5 §:n 1 momenttiin perustuen Opetushallituksen tulee ilmoittaa tarkastusvirastolle 15.8.2008 mennessä, mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt tuloksellisuuden laskentatoimen järjestämiseksi valtion talousarviosta annetun lain 16 §:n edellyttämällä tavalla.

Ylijohtaja

Marjatta Kimmonen

Ylitarkastaja

Pekka Luosujärvi

TIEDOKSI

Eduskunnan tarkastusvaliokunta
Valtiovarainministeriö
Valtiovarain controller -toiminto
Opetusministeriön kirjaamo
Opetusministeriön kansliapäällikkö
Opetushallituksen pääjohtaja
Opetushallituksen johtokunnan jäsenet
Valtiokonttori